

"Застава" излази сваки дан два пута, а недељом и понедељником једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље на један месец 2 кр. 40 пот. на четврт године 7 круна. Кад се јутарњи и вечерњи лист засебно шаље: месечно 2 кр. 98 пот. на четврт године 8 круна 75 пот.

За Аустрију и све остале земље на четврт године 10 круна.

Народним бројевима од петна цена је: на пола године 2 круне, на целу годину 4 круне, а за страну земље годишње 6 круна 50 пот.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

(Вечерњи лист.)

Издање „РАДА“ ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваке протеклих одаких страних слова.

Уредништво „Заставе“ је у кући г. Ј. Т. Чавића Администрација „Заставе“ налази се у кући, где је Милетићева штампарија у главној ул. бр. 22. Дописе шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“.

Ручнице не враћамо.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Чек-конто 12008.

Јавни збор.

У недељу 5. (18.) новембра 1906. у 2 сата после подне одржаће се

у Новим Карловцима

збор српске народне радикалне странке за изборни срез старопазовачки, са овим дневним редом:

1. Уређење збора (конституисање).

2. Правила (програм) српске народне радикалне странке.

3. Како да се држи српска народна радикална странка при одређеним изборима за епархијску скупштину архидијецезе и српски народно-црквени сабор у Срем. Карловцима.

Срби радивали!

Важни догађаји иду нам на сусрет за ову страну српски народ и нашу српску радикалну странку.

Политички живот свију народа, па дакле и српског у овој земљи, кренуо је из сна и мрака, добио је бољи полет и развинуо и напредује, политичкој слободи, а тиме економском и просветном напретку.

Ми Срби а нарочито наша најнапреднија странка српска с ове стране Саве не смемо се дати прегазити од тих догађаја, него морамо уложити сву животну снагу, да постигнемо најпреднији и срећнији живот за наш српски народ.

Нарочито је велика улога наша сад наступила у животу наше српске народно-црквене аутономије (самоуправе).

Та аутономија је претежни део нашег политичког, просветног, а и економског живота!

Та је улога наша самостална, јер с нашом аутономијом немају посла друге народности и вероисповести наше државе.

Избори за епархијску скупштину и српски народно-црквени сабор у Карловцима имају се кроз коју недељу провести, а ти су избори најважнији у нашем досадашњем народном животу, јер је сад време, да изградимо у започетом народном духу јаву зграду наше народне самоуправе, да пошунимо и створимо нове и напредне уредбе за нашу народно-црквено-школску самоуправу, а и да положимо управу наших народних аутономних установа у добре у пошудане руке наших искрених српских синова и родољуба, па да се корист од оваке управе, коју смо већ за ово неколико година постигли, достигне своју праву висину, отклањајући радикално г. ј. темељно досадашње препреке правом нашем напретку, стварајући нашу аутономију по све у духу и за корист народа, који је и извојевао, а коју би да себи присвоје неки тобож привилеговани сталези.

Нарочито је задаћа овог збора, да се присталице српске народне радикалне странке старопазовачког изборног среза договоре и споразуму о изборима за нашу епархијску скупштину и за наш народно-црквени сабор по најважнијем начелу нашег радикалског програма: »Ништа о народу — без народа!«

Нек је овај збор претеча, саваном митрополијском збору у Новом Саду!

»Прегатоу бог помаже!«

До братског виђења на збору.

Приређивачки одбор.

За Н. Карловце:

Љубомир Милановић, Влајко Сивачки, Милан Грбић, Стеван Кордолуп Сава Мојић, Ваца Новковић, Лазар Премић, Алекса Маринковић, Ђура Видаковић, Максим Маринковић, Милош Петровић, Гавра Петровић, Милош Велић, Ђока Бајић, Милан Арбановски, Илија Котур, Пера Босанчић, Драгутин Мизмањин, Милан Катић, Сава Радиновић, Сима Маринковић, Иван Живковић, Младен Старац, Сава Веселиновић, Влајко Радиновић, Тома Живковић, Лазар Михаљчић, Јован Грмуша, Мита Максимовић, Ранко Грмуша, Влада Стефановић, Милан Стојковић, Аца Ракар, Ранко Савић, Стеван Станчевић, Максим Филиповић, Младен Премић, Стеван Грмуша, Божа Филиповић, Паја Иванић, Алекса Фи-

липовић, Радован Иванећ, Душан Филиповић, Љубомир Икраш, Лазар Добрић, Давидо Икраш, Сима Вукмирица, Влајко Стефановић, Стеван Кнежевић Јован Миџић, Ваца Дивљак, Живан Мали, Младен Ралић, Петар Добрић, Младен Ракар, Лазар Мазиванић, Милош Лазаревић, Илија Мазиванић, Мила Новаковић, Милан Ранић, Јован Мазиванић, Пера Чортан, Миливој Вукелић, Ђока Јеловац, Живан Добрић, Милош Велић, Живан Кешић, Лазар Миџић, Милош Сирићански, Урош Чавић, Митар Стражиштер, Пера Сувајчић, Живан Лазаревић, Петар Прибаћ, Милан Драгаш, Милан Љуђановић, Павле Мирић, Јован Стојачић, Аћим Павковић, Стојан Вукмирица, Павле Ракар, (ваљелик) Живан Опачић, Максим Живковић, Петар Милиновић, Јован Пејаковић, Драгутин Будисављевић, Живан Радовић, Лука Замрић, Вук Нећаковић, Ранко Јовић, Никола Добрић, Мита Икраш, Ђока Јовић, Сава Остројић, Живан Филиповић, Пеуар Савић, Нестор Сирићански, Тодор Чавић, Игњат Певуља, Павле Лазаревић, Милош Прибаћ, Стеван живановић, Ваца Котур, Тодор Котур, Пера Радојчић, Стеван Михаљчић, Младен Савић, Ђока Маринковић, Јован Стојановић, Јован Олачић Ђура Велић, Живан Велић, Милош Новковић, Ђока Халић, Марко Новаковић, Милош Босанчаћ, Пера Сабов, Милош Сабов, Никола Бајандић Милош Чортан, Аца Кожевић, Милош Чортан.

За Ст. Пазују:

Др. Миливој Миладиновић, Мита Малетић, Мита Симоновић, Јован Вучевић, Дужан Вучевић, Сима Пејић, Љуба Стојковић, Тоша Петковић, Душан Авнер, Крста Јовић.

За Војку:

Лазар Кочијашевић, Љуба Добродолац, Јован Добродолац, Стеван Кочијашевић, Лазар Јовановић, Милан Кочијашевић, Љубомир Николајевић, Арсеније Новаков, Стеван Суботин, Милан Чонак, Никола Тапавац, Радован Чортоновачки, Алекса Добродолац, Милан Радивојевић, Лазар Дудић, Петар Раков, Драгојло Чобановић, Матија Радивојевић.

За Белегим:

Младен Јазвић, Илија Божић, Сима Михајловић, Паја Кривошија, Милан Ракић, Душан Михајловић, Андрија Маринковић, Ђока Рашић, Милан Витас, Ђока Суботић, Душан Пујаковић, Влада Маринковић, Урош Језић, Стеван Чортан, Милан Михајловић, Тодор Кривошија, Тривун Станковић, Јевта Дугошија, Ранко Маринковић.

За Сурдук.

Петар Костић, Милан Витас, Паја Боснић, Чедо Бојанић, Раја Чолаковић, Божа Чолаковић, Чедо Дроњак, Душан Дроњак, Митар Дроњак, Ваца Ђурић, Милан Илић, Петар Јелаче, Ваца Ковачевић, Живан Лукић, Стеван Паровиња, Здравко Смуђа, Раја Старчевић, Петар Смуђа, Петар Старчевић, Јован Смуђа, Настас Савић, Стојко Суботић, Милош Самарџија, Павле Вожић, Влада Дроњак, Стеван Дукић, Радован Мрдаћ, Светозар Илић, Радивој Стојковић, Ђура Пауновић, Петар Пантелић, Љубомир Преодојевић.

За Ст. Бановце.

Кузтан Прерадовић, Марко Мириловић, Милан Скорупан, Сава Малбаша, Ваца Вабић, Никола Зелуг, Стеван Топал, Ладан Катић, Војин Бабаћ, Стеван Вабић, Јован Радојчић, Ђока Певац, Сава Станић, Ђока Војновић, Илија Бабић, Душан Такач, Мирко Марковић, Ђока Ранитовић, Миливој Везмар, Јован Гуглета, Милан Шурлан, Марко Олићков, Никола Савић — Тишима, Лаза Пуђевић, Павле Катић, Душан Ранитовић, Стеван Миладиновић.

За Сланкамен.

Александар Грк, Јован Николић, Глаша Попавић, Петар Грегурић, Ђура Павловић, Петар Белокапа, Андрија Чонић, Јован Прелић, Мита Јовановић, Марко Мијас, Крста Пује, Јован Нинковић.

За Голубице:

Поп Дамјан Прерадовић, Др. Душан Гајић, Чедо Бошњаквић ратар, Давид Мутвић ратар, Вељко Јанковић занатлија, Светислав Докић трговац, Ђ. Живановић ратар, Јован Вељић ратар, Јеремија Савић ратар, Стеван Милаков занатлија, Ђока Милашевић ратар, Никола Влајковић ратар, Крста Љубинковић ратар, Илија Витас ратар, Нестор Савић занатлија, Стеван Вукајловић занатлија, Светозар Костић трговац, Ж. Љубинковић ратар, Живан Бајин занатлија, Мита Видовић ратар, Н. Лешановић ратар, Сретислав Николић трговац, Гена Свиричевић трговац, Сима Станковић трговиц, Светозар Велић ратар, М. Бошњаквић ратар, Стојан Ковачевић ратар, Влада Сељаквић занатлија, Влад. Ковачевић занатлија, Стјепан Чачић занатлија, Павле Чачић занатлија, М. Бановчанин ратар, Дамјан Сечански ра-

тар, Влајко Олачић ратар, Павле Видовић ратар, Тодор Костић ратар, П. Табанац угоститељ, Ђока Сурдучки ратар, М. Бошњаквић ратар, Милан Вуача занатлија, Петар Пекић трговац, Чедо Васиљевић ратар, Тодор Путниковић ратар, Влајко Лазин ратар, Радивој Лазвић занатлија, Дам Ратковић занатлија, Станко Дудић занатлија, М. Путниковић ратар, Никола Сечански ратар, Чедо Велић ратар, Љуба Гајић ратар, Ст. Пандуровић ратар, М. Станковић абација, Светозар Гајић ратар, Урош Путниковић ратар, Стеван Ковачевић ратар, Мита Тишма ратар, Свет. Шубић м. ратар, Војин Станковић ратар, Игњат Чачић ратар.

Борба у хрватско-славонском сабору.

Оно што се догађа у Загребу, нарочито у хрватско-славонском сабору, то је чиста борба. А сва се борба враще око тога, што Франковци хоће опструкцијом да спрече рад сабора.

Испрва су говорили, како их је увредио председник сабора др. Богдан Медаквић. И док он у сабору не оповоде речи, које је наговорио ван сабора пред једним новинарем, неће Франковци дозволити да ради сабор. Али су они још и пре сабора на улици хтели покор, јер су издали дозивку, да посланик Сучило не сме ући у сабор.

Франковци су насели. Они су рачунали, да ће улица бити с њима. Но преварили су се. Социјалистама не иде у рачун, да Франк омете уставне реформе, нарочито опште тајно гласање. Зато су ишли на улицу и пред сабором ометали све Франкове намере.

У самом сабору нашла су Франковци на далеко веће огорчење посланика, но што су се надали. И устуканули су пред огорчењем српско-хрватске коалиције. И Франк је морао изјавити да се задовољава са изјавом председниковом, иако та изјава није била онаква, какву је он желео и тражио. На то му је довикнуо др. Кривошевић: Тресла се брда родио се миш. А Франк је збуњено одговорио: »У нашем програму нема ни брда ни миша«

Друге саборске седнице поновили су Франковци буку. Вређали су поједине посланике из коалиције, па је долазило до таквих призора, да се седница саборска морала прекадати. Но они су и овога пута извукли

Да ће Франковци употребити сваку прилику да сметају саборском раду, јасно је. Они су у жестици препирке изrekli и зашто. Неће с Мађарима и неће са »Србијом«. Дабогме они хоће с Вечом. А кад им речете, да то хоће, опет им није право. Намера Франковаца је јасна. Они ће употребити сваку прилику да чине чуда, те се не може тачно рећи, до чега све може доћи.

Но усред оне галаме не треба заборавити на оно, што је стварнога учинио сабор за прва два дана. Првога дана је говорио бан Пејачевић. Изјавио је међу осталим, да је он утаничио споразум са српско-хрватском коалицијом и са некојим посланицима изван странака. Према томе споразуму долазе понајпре на ред уставне реформе, а међу овима је и реформа за опште гласање.

На ову изјаву банову прочитао је у другој саборској седници заступник Гушкан изјаву у име хрватске и српске коалиције и заступника изван странака, који се придружише тој изјави.

У тој изјави се после увода вели ово: »Тако је дошло до нашега споразума с баном и

до образовања нове владе, прве народне и парламентарне владе у Хрватској.

Једно ипак морам на по се истакнути и то, да прва тачка нашег заједничког програма и рада, на којој се нећемо нити смијемо више икада разлићи, јест слога и равноправност Хрвата и Срба!

Преузвишени г. бан у својој изјави навео је лијеп низ зак. основа, које је предложио сабору да претреса и обавља. — Ми са радошћу прихватамо овај обилни програм рада, те ћемо се не само трести да га и остваримо, како ће најбоље одговорати интересима народа, него ћемо и сами узимати парламентарну иницијативу за питања које моменти и потребе наметну. Али овај радни програм нашег бана и наше владе сматрамо само једном етапом и то првом етапом наше дјелатности у горе означеном правцу. Поздрављамо с одушевљењем другу, у банову говору навијештену етапу овога рада, то јест изборну реформу на темељу свеполног тајног изборног права, те ћемо све наше силе пожурити, да овој дужности напреду народу одговоримо чим прије и у најмодернијем духу, како се ово изборно право схваћа.

Након овога пак морати ће се приступити рјешавању других важних питања, док постепено али солидно посвема не изградимо тек започету нову еру слободе и напретка и да дочекамо дан, кад ћемо у хрватском сабору моћи поздравити и заступнике ове наше браће, којима је по праву и закону овдје међу нама једино место.

Полазећи са гледишта овдје израженога изјављеног на име хрватске и српске коалиције и заступника, који јој се придружиле, да примамо на знање изјаву преузвишенога господина бана, те да ћемо њега и његову владу у навијештеном раду својски и са поверењем подупирати.

Како што се види слога и равноправност Срба и Хрвата истакнута је врло топлим речима. Коалиција је већ уговорила с баном да напред иду уставне реформе. Али се из изјаве, коју је прочитао Тушкан, може видети, да коалиција не сматра да је опасно истицати српско питање о равноправности. И види се да ће према духу те изјаве то питање доћи међу првима на дневни ред.

Ми смо хтели да забележимо те главне моменте, који се показаше првих дана састанка хрватско-славонског сабора.

Изборна борба

за српски народни црквени сабор.

Пишу нам из Сомбора: Дакле обистинила се наша вест о истицању кандидата од стране наших Дракулићеваца; јер су за данас т. ј. среду у 5 часова по подне др. Стева Поповић, шогор Дракулића Паје, варошки физикус др. Давид Коњовић савали бирачку конференцију, да се као што у свом позиву веле: „што боље спремимо за борбу, од које ће зависити сва будућност наша на црквено-автономном пољу. Да би се за ову борбу сходно спремили; себи вароши нашој и овој нашој великој општини достојна кандидата изабрали; странку нашу организовали; и за избор све нужне припреме учинити могли, и т. д.“ Но ипак се није наша прекјучерања вест сасвим и до словца испунила, а то с тога јер она повећа депутација, која је обећала г. Плати Лугумерском, да ће му отићи, и повзати га да се прими кандидације није била, а из простог разлога, што су неки Дракулићевци само палу са Платом учинили а он одмах за готово примио. Али да је и он у духу с њима и то стоји, јер ето се и они састају у конференцију на коју је и Плата позван, да истакну дра Јоцу Лалошевића за кандидата. Лепо њему (Лалошевићу) саветују неки његови искрени пријатељи да он седи с миром.

Наш председник Стеван Маглић савзаво је за петак у 11 часова велику конференцију наше странке, те ће на истој да истакне за свог кандидата нашег омиљеног бившег посланика Нову Машића, који ће овом приликом без по муке изабран бити. Нико ни да чује за другог осим њега чак и они, који су пре 4 године дана из сиљних обзира за Дракулића били и ти сад отворено стају уз Нову. С тога ми већ унапред кличемо: да живи наш омиљени посланички кандидат за народно црквени сабор Новак Машић

Пишу нам из Сомбора. Наши Дракулићевци као што јависмо одржаше своју

конференцију на коју се искипило 40-50 које бирача које слушаца. Најчудноватије је то, што на исту није дошао ни потписник сазивач др. Давид Коњовић. Др. Стева Поповић отвара конференцију и тражи, да се сложе те да пошто изгледа да ће ово бити и „последњи“ сабор, јер ако се сад не довида и уреди наша аутономија неће се никад на уредити. Прота Купу саревић пак напомиње, пошто је овде реч о некој слози, али не види баш неке у гледне људе из народа то да он сумња у успех овога њиховог рада, то би боље било да се прво они конституишу те ступе у преговоре са другом странком у појединости кандидата. Професор трговачке школе Исак Новаковић пак сасвим отворено признаје, да се они и нису састали у тој цели да се сложе са ваљда „такозваним“ радикалима, већ да она хоће противу радикала борбу а препоручује дра Јоцу Лалошевића. Светислав Берић професор препарандије тражи школског човека за кандидата и који ће бранити интерес њихов; препоручује Јована Благојевића управитеља више девојачке школе. Ту га почну сви нападати а он уз неколико јетких речи напушта конференцију.

Кад су отпослали депутацију по сретног посланика дра Јоцу Лалошевића, на челу које је стајао др. Бура Николић адвокат, те кад је овај у неколико речи свој програм развио а који се састоји по највише из грдњи противу радикала, те којим је огласио најжешћи рат радикалној странци, те су сретни радикали само још због тога, што он неће доћи у ту прилику, да се са радикалима на сабору разрачунава — онда је настала част код нашег гостионичара „ратара“ до у мрежу ноћ а све на рачун посланика дра Јоца Лалошевића.

То је била баш права комедија. Право се та господа сад већ и смешима. Многи од њих наметлији, па неће на да иду на конференцију, уверени су да су они и сувише већ обрали бостан у народу, а да би у опште били ма и за какву акцију способни. Али шта ћемо кад људе нешто сврби, ако хоће да их тај свраб прође, нека вађу мало по салаши у кортешлук.

Радикална странка сад, кад они мисле да је усјед неких личних размирица слаба, показаше највећу своју снагу, те ће се уверити да радикали кад се тиче среће, добра цркве нам и школе, као и целог народа знаће се узвистити те сложити у борбу поћи и сјајно победити. А да ће тако бити скоро ће нам будућност показати.

Политички преглед.

Из угарског сабора. У јучерањој седници посланичке куће усвојен је и у трећем читању законски предлог о предаву баждарских звања у државне руке и о статистици споље трговине. При гласању за први законски предлог Виљем Вајонги, који у прошлој седници није био, те није могао гласати за познату Балагијеву имену, моли да се установи, да ли је на окупу довољан број посланика, јер хоће данас да гласа против предлога. — Треба ли сте јуче ту бити — довикују му са свију страна. Ну како је присутно само 85 посланика, председник прекида седницу на по сата. После одмора искипило се 127 посланика, те се тако могло гласати. — Александар Нађ интерпелише министра трговине у ствари укидања жељезничких тарифних повластица. Уједно обраћа министрову пажњу на недостатак жељезничких кола. — Министар трговине Кошут одговара и изјављује, да је владина намера, да се развију водени путеви и да се највише попиљак овима извршавају. Што се тиче недостатка жељезничких кола, бивша Фејерваријева влада дала је у зајам Италији 2000 вагона, он је тај уговор одма покварио, а осим тога је наручио још и нове вагоне, тако ће у почетку идуће године бити на расположењу 2600 вагона више. — Одговор министров и интерпелант и сабор узео је на знање.

Хрватска и Славонија.

Саборска седница.

Када су прочитани прспели списи, Старчевићанац Першић у подужем говору замера предњачком ласту „Покрету“ због његових неистинитих извештаја. На његов говор одговорио је у кратко др. Лорковић.

Затим уз велико допадање предстојник Никколић одговара на више интерпелација. Међу овима се изазива и интерпелација, да се укине закон од 26. нов. 1903. год. по којем су штампарске парнице извуче из делокруга поротног суда; даље интерпелација Бањанина, да се право зборова распростре и на личко-крбавску жупанију.

Више Франковаца враћа своје жељезничке исправе с опаском, да су оне истањене на језику њима непознатом (мађарском). То чини и Душан Поповић, велећи Франковцима: Видите и ја сам против тога!

Посланик Будисављевић интерпелише због забране јавних зборова у бившој војничкој граници. У образлагању своје интерпелације спомиње и бивши Куенов систем и вели, да ће требати још много времена, да се излече ране, које је задао Куен народу. (Један Франковац виче: Та баш ви Срби потпомагали сте гај систем. Срби посланици жестоко се препиру са Франковцима. Велика вака) Будисављевић говори даље, да се државна питања не могу решити тако, како то Старчевићева странка замислила, јер за решавање тих питања пре свега је потребна самосвест о народној снази. — Франковца довикују: Вас срце вуче само српским идеалима, а не хрватским! Срби се поново жестоко препиру са Франковцима. Вика. Председник прекида седницу. — Када је седница поново отворена, Будисављевић наставља свој говор.

Предстојник Никколић одговара Будисављевићу и изјављује, да ће влада поднети предлог, да се учини краја неумесној примени права за држање јавних зборова у бившој војничкој граници.

Потпредседник др. Миле Старчевић заузима председничко место. Обављају се накнадни избори у одборе за адресу, за петиције, правосудство и пољопривреду.

Др. Лорковић образлаже затим свој предлог, да се изабере одбор, који ће скупљати материјал за израду закона о опћем бирачком праву. Франковци често прекидају говорника и нападају га, најжешће онда, када је рекао, да у данашњим приликама највише користи имају они демагози, који раде револвером. Франковци узимају, да се то њих тиче, нападају на Лорковића, па чак и Јосиф Франк, који се иначе доста мирно држи. Потпредседник Старчевић на опће изненађење даје говорнику за право, јер није никога именовано. За време Лорковићева говора морала је опет бити прекинута седница, када је пак поново отворена, Лорковић завршује свој говор и вели, да ће томе одбору, који се има изабрати, бити задатак, да постави камен темељац новом слободном добу у Хрватској.

Седница је закључена око 3 сата по подне. Идућа је заказана за суботу.

Одговор

на „Радикали-лажни Милетићевци“ од Д. Р. у „Српском Сиону“ бр. 19. и на „Одговор на нападаје на нашу странку“ у „Бранику“ бр. 238. II.

Толико дакле уреднику „Српског Сиона“, а сад се обраћам уреднику „Браника“ због „Одговора на нападаје на нашу странку“ штампаног у 238. и 239. броју „Браника“.

Овде ћу бити врло кратак, јер хоћу, да изнесем само ону ретку злурадост и гадну пакост, која се из тог квази одговара види, и коју „Браник“ у срцу своје према мени носи.

Тако износећи „Браник“ („Браникове“ рођене речи) због скученога простора у изводу историјске податке и главније моменте из расправе савременог историка Д. Р. човека дакле таког, који њиховој странци не припада, те му се не може пребацити пристрасност — пушта бајага повесницу, да говори, те прештампана од речи до речи ово:

„Кад је администратор Герман Анђелић био именован за патријарха 7. јануара, искипљени посланици народне странке под председништвом дра Михаила Полита гласаше њих 20 за полагање мандата, а 22 за неполагање“.

Даље су у „Српском Сиону“ штампала само 7

маена од споменутих 20 посланика, који су гласали из полагање, међу које је метнуо прота Руварц и моје име, што одговара истини а „Браник“ наравно из хотимичне забуне само моје име изоставља. Али за то је опет не далеко одмах великим и дебелим словима (што је у „Српском Сиону“ обичним словима) штампано о мени ово:

„Кло Германов кандидат... радикални прота а тада поп-Милош Пашић“. На после опет: „али га је те године изневерио данашња радикална членка, прота Милош Пашић, који у јубиларном броју описа Милетићев избор 1881. а прећута своју кандидатуру са Германовим програмом (!)“ Ово последње „а прећута своју кандидатуру са Германовим програмом“ не стоји тако у „Српском Сиону“, него „а прећута кукавичлук шајкашки, који после тога све до прошле године бираше владине кандидате, а и лане не би га изабрала, да се хтело“. Дакле тако се истинито стварно историку једнога прештампавати! О гадни створови! Оно дакле, што Вама не годи изостављате, а оно што Вама треба, умећете, па одговарало то истини, или не! Али сте слаби, ала сте пакосни! А зашто то? Ето видите — за ту вашу пакост и ја сам морао тражити други лист, да браним свога оца па и себе, када прво њега а после мене нападоште. Па што ви онда водите и даље рачуна о мени, кад је Ваш управник президијално и јавно у своме листу искључио мене из своје странке? Та ако хоћете о мени, да прештампате што, прештампате бар то онако, као што у истини јесте, па ма најгоре било, али само онако као што јесте. Него и изнето зло противу мене од протe Руварца, Ви извртањем правите још веће! Нека Вам и то, кад Вам годи! Али зашто не рекосте што у одговору своме на нападаје Руварчеве на Вас и на оно, што Вам рече: да сте „велико ништа“. О томе нема спомена у Вашем одговору, него ради одбране своје подмећете само програм „Браников“ са жељом, да Вас он противу Руварчевих нападаја брани; а о Вашем „великом ништа“ ни речи не рекосте.

Но од куда сад уједаред да се и Ви позивате на свој програм, кад позивање радикала на програм сваком даном приликом исмевате?

Ово наравно сада чините тако, што: или не смеће, да ударите на проту Руварца, или немате шта да му одговорите, на дано Вам име „велико ништа“, које и Вас и Ваш рад најбоље карактерише, те онда по великој нужди само подмећете Ваш програм, да Вас он од Руварчевих нападаја брани.

Кажете: Радикали немају право, да славе четрдесетогодишњицу Милетићеве „Заставе“. А зашто не — кад је она у њиховим рукама, те и сад врши, као народни орган, културну мисију Милетићеву, а у духу народњем? А што не — кад „Застава“ силом гласа свога није отурила онај народ од себе, што га је она за време Милетићевог рада прикупила око себе? Није богме, јер она и сад шири међу народ ону мисао и оно начело, које је и Милетић ширио — ширио за то, што је основано на правди и што једино из ње потиче старање једнаком мером: Како за првог и највећег тако за последњег и најмањег члана народа нашег; јер Милетић, као „Заставин“ основалац и њен први уредник желио је свагда и радио је само на томе путем „Заставе“, да је свакоме у народу нашем добро. А да то „Застава“ и сад чини, нема никакга, који то порећи може; а и кад би ко то покушати хтео, да порекне — не би могао успети у томе, јер велика већина народа српског, која је сада искупљена око „Заставе“, тога гласила Милетићевог, тога гласила народног, не би допустила то.

Дакле — да је „Застава“ и сада лист народни; да она и сада води борбу достојну основаоца свога, достојну, првог уредника свога, достојну Милетића дакле — најбоља је доказ према томе онај исти народ, који је за време Милетићевог био око ње, јер тај народ, односно млађи нараштај његов и сад увек стоји; не за то, што се она и сад зове „Застава“; и што је њу Милетић основао и првим уредником њеним био — него за то, што његов дух и сад „Заставу“ провејава, мада њега више у животу нема, јер она и сад проповеда науку; која је за народ и коју је и Милетић путем „Заставе“, као гласила свога, гласила народног приповедао.

Оволико дакле на тај приговор „Браников“, а што се тиче одговора његовог на тврђење протe Руварца, да су они „велико ништа“, као што их он назива, тај мора бити јасан, разложен, отворен, а не завијен са штампањем програма. Али — то је тешко, то је тако рећи немогуће за „Браник“, јер за то се иште реалног рада, а не голо разматање са штампањем програма — иште се још више и резултат реалног рада — што и једно и друго код „Браника“ мањка.

У Жабљу 29. октобра 1906.

Милош М. Пашић
прота жабаљски.

Вести из места и са стране.

Позив на претплату. 1. новембра

Отварамо нову месечну претплату на „Заставу“. Цена је на месец дама 2 круне 40 пот. Уједно учтиво умољавамо наше пошт. претплатнике којима крајем октобра истиче претплата, да изволе исту за време, за месец новембар обновили, како не би у шибљању у листа до прекидања дошло.

Седница саборског одбора.

Редовна седница саборског одбора сазвана је за 16. (29.) новембар 1906. године.

Седница епархијског школског одбора бачког.

Седница епархијског школског одбора бачког сазвана је у петак 10. (23.) новембра т. г.

Нова репатица.

Из Копенхагена јављају, да су са ондашње звездарнице опазили нову репатицу, која се узавала на источном небу. Јачина светлости јој одговара светлости 8—5 реда звезди, дакле не треба много, па да се нова репатица може видети и слободним оком. Нову репатицу пронашао је асистент звездарнице млад звездар Холгер Тил, коме је то први успех.

Прекобалканска железница.

Има већ једна прекобалканска железница, бугарска, али ова само додирује планински ланац Балкана. Сада пак у плану је градња једне нове праве прекобалканске железнице, која би преко среде севера Балканско полуострво, изашла би на Јадранско Море, код Скадра. Нова железница би спајала Црно Море са Јадранским. Та железничка пруга ишла би овако: Румунска железничка пруга иде до Турн-Северина, ту би саградили железнички мост преко Дунава, који би спајао Турн-Северин са српском вароши Кладовом. Србија би доградила тимочку железничку пругу од Кладова кроз тимочку долину до Нитша. Одавде би ишла железничка пруга преко Прокупља и Старе Србије (додирујући Призрен) до Скадра, односно до Јадранског Мора. Као што јављају, једно удружење енглеских подизача поднело је већ понуду српској влади, да догради тимочку железницу, односно железничку пругу од Дунава, Кладова, до српско-турске границе. Уједно се то друштво обвезује, да ће путем енглеске владе добити дозволу од турске владе, да може ту железничку пругу доградити и преко турског земљишта до Јадранског Мора. Не треба ни да кажемо, колико би та пруга донела користи Србији, која би тако имала излаза и на Црно и на Јадранско Море.

Кожут и Словаци.

У седници саборској финансијалног одбора денунцирао је посланик Лајош Мереји један словачки лист, који излази у његовом изборном срезу, да агитира против угарске државне идеје и коалиције и то на такав начин, који се огрешује о казнене закон. Мереји је умолио министра трговине Кожута, да том листу одузме поштански деби и да пошта одузме адресе претплатника, да се узмогне знати, ко их чита. Против тога се предлога најштрије изјавио посланик Виктор Исекуд, који рече да се такав предлог огрешује о слободу штампе, па кад би дошла друга влада, могли би се на такав начин и мађарски листови прогављати. Слично је изјавио и Фрања Кожут, који је рекао, да агитацију Словака додуше осуђује, али да неће употребити изнимне мере, а никак не може пристати на други део Мерејева предлога, по којем би пошти биле предаване неке политичке службе. На то је већина одбора пристала уз Исекуда и Кожута и одбила предлог Мерејева. До чега још неће доћи у шовинизму!

Нов проналазак.

Из Париза јављају, да је Федор Зубовић, бивши капетан у аустро-угарској војсци, створио нов изум који ће од велике важности бити по подводне бродове. Зубовићу је несрећа са француским подводним бродом „Латеном“, који је недавно потонуо, када се сва посада подавила, дала повода, да ради и створи свој изум. Зубовићев је проналазак справа, којој је смер, да отклони сличне несреће подводних бродова. Та справа је смештена на крову брода и сама производи у толикој количини гаса, да потонуо брод као ваздушна лопта за неколико тренутака мора излетети на површину. Зубовићева справа је приликом покушаја на Јадранском Мору, једну количину гвожђа, која одговара тежини подводних бродова, за тренут ока са морског дна извела на површину. Једно холандско друштво нуди Зубовићу 100 хиљада форинти да откупи овај проналазак, али је Зубовић одбио понуду.

Нови бугарски министар спољних послова.

О правцу, кога ће се нови бугарски министар спољних послова, др. Станчев, држати у погледу Македоније, бечким листовима шаљу из Софије ово саопштење: Не вређајући форме пријатељства, које постоје између Бугарске и Турске, Станчев ће тражити од порте, да се у погледу Македоније имају испунити оне жеље, на које Бугарска полаже нарочито право и тражи да се о њима води рачуна. Станчев има дубоко уверење, да ће велике силе, а нарочито Аустро-Угарска, ревностно наваљивати, да се у македонским вилајетима уведу што простране и коренитије реформе. Станчев се нада, да ће му у овој ствари, као и у опште у извршењу мисије његове, бити од велике помоћи његове личне везе с европском дипломацијом, које је до сад имао прилике да постигне.

Извоз свиња из Србије.

Из српског званичног извора долази ова вест: До сада је Србија извозила годишње највише 140 хиљада свиња. Јуче је фирма Пижон из Бордо-а склопила уговор са српском кланицом у Београду, да јој ова годишње има лиферовати 160 хиљада свиња, у укупној тежини 15 милијона килограма. Тиме је извоз свиња из Србије коначно осигуран. — Кома ће више наудити царински рат?

Брзојави „Застави“.

Старли 2. новембра.

Прилике у Русији.

Петроград. Војничка медицинска академија је затворена, јер су ђаци изјавили, да ће свим средствима потпомагати револуцију.

Ваљада орпоком конзулу.

Будимпешта Свеучилишни грађани приредили су синоћ бакљаду српском конзулу у име захвалности, што су Срби положили венац на ковчег Ракоцијев. Српски конзул се захвалио у име српског народа.

Говор Билов.

Берлин. У земаљском сабору државни канцелар Билов указује на добре одношаје Немачке са страним државама. Тројни савез не значи само политичко олакшање за Европу, него је и главни извор опћег економског благостања Немачка се нијда није мешала у унутарње одношаје Хабсбурговаца. Ми се никада нисмо умешали између Цис-ли Транслитаније. Билов не може да не изрази своје чуђење, да политички школован и интелигентан народ, као што су Мађари, може таково што подмећати Немачкој. Немачка ће и даље очувати добре односе према Аустроугарској, који данас исто тако одговарају интересима немачким, као и у Бизмарково доба.

Угарски сабор.

Будимпешта. У посланичкој кући поднео је референт Хојчи извештај финансијског одбора о државном прорачуну за 1907. год. Тај извештај стављен је на дневни ред у идући четвртак.

Бекерле у Бечу.

Веч. Угарски министар председник Бекерле стигао је јутрос у Беч. У 11 сати примио га је краљ у засебној аудијенцију.

Т р г о в и н а.

НОВИ САД, 1. новембра 1906. године.

Пшеница прве квалитете 13 к. 20 п. до 13 к. 40 п.
Пшеница нова — к. — п. до — к. — п.
Пшеница средња 12 к. 80 п. до 13 к. — пот.
Пшеница лакша 12 к. 20 п. до 12 к. 60 пот.
Наполица нова — кр. — п. до — кр. — пот.
Јечам 12 круна — пот. до — кр. — пот.
Зоб нова 12 кр. 80 пот. до 13 кр. — пот.
Кукуруз у зрну н. 8 кр. — в. до 8 кр. 20 п.
Кукуруз у клину в. 5 кр. 60 п. до 6 кр. — пот.
Маст 132 кр. — пот. до — кр. — пот.
Сланина 132 кр. — пот. до — кр. — пот.
Сланина пањена 132 кр. — п. до — кр. — п.

Свињи угодни тежики 88 до 90 пот.
Свињи средњи . . . 84 до 86 „
Свињи лаки . . . 80 до 82 „

живе мере.

Теопи 100 п. до 104 пот. по кили
Јагањци — к. до — к. по пару
Овци 32 кр. до 48 кр. по кили.

Дописне карте

СА СЛИКАМА.

Поводом 40-годишње прославе „Заставине“ препоручујемо ове дописне карте.

- 1.) Др. Световар Милетић из доба када је покретао „Заставу“ 1866. год.
- 2.) Др. Световар Милетић из год. 1901. (Последња слика).
- 3.) Др. Световар Милетић у вацком затвору 1871. год.]
- 4.) Гига Гершић из доба, кад је био главни сарадник „Заставе“ (1866. године).
- 5.) Лава Нанчић, некадањи уредник „Заставе“.
- 6.) Први број „Заставе“ од 9. фебруара 1866. год.
- 7.) Свечани број „Заставе“ на дан четрдесетогодишњице 24 сеп. 1906.

Цена је свакој појединој карти 6 потура, 100 комада 4 круне. Такође може се добити књижица „Др. Световар Милетић“ успомене о његову животу и раду. Написао Гига Гершић на 83 стране. Цена 1 круна 20 потура. Све ове поруџбине отправља Коста Лера Нови Сад.

Средство узети,

које пролазно држи, исто тако нема смисла као уморног коња бичем шибати. Са свим је нешто друго, кад се узме средство, као што је Скотова емулзија, која се састоји из најбоље масти из рибљих јетара, помешана са кречним и натроновим хипофосфатом, онда она сав састав тела брзо поново оживи и стално оснажи, тако да се у кратком времену ови знаци слабоће изгубе и поврати се енергија и потпуно снажно здравље. Као средство, које оснажава слабљаву децу и реконвалесценте нема равнот чега Скотовој емулзији. „Скотова“ је несравњиво боље дејствујући и лековитији од обичне рибље масти од јетре.

Рибар с великим ослићем (Dorsch) знак је гаранције за прави Скотов поступак.

Кад се позовете на ове новине и пошаљете 75 потура у поштанским маркама, послаће вам уз плаћену поштарину боцу на пробу.

Dr. Emil Budai, „Stadtpotheke“
Budapest, IV. Váci-utca 34/50.

Једна боца на пробу уз плаћену поштарину.
Цена оригиналној боци К 2-50.
1227 2-5 Добија се у свима апотекама.

Неколико економа

СА ВИШОМ ЕКОНОМСКОМ СПРЕМОМ
могу добити одмах сигурна места.

Понуде са преписима сведоџаба нека се шаљу одмах

Управи „Привредника“

1500 6-6 у Загребу (Илица 7/II.)

Ј Е Д Н А АДВОКАТСКА КАНЦЕЛАРИЈА у Срему

тражи

извечбаног Конципијента.

Плата по заслуги.

Извешћа даје администрација „Заставе.“

СУБОТИЧКА СРПСКА ШТЕДИОНИЦА

Д. Д.

У СУБОТИЦИ

(преко пута железничке станице)

прима улоге на приплод и издаје зајмове уз врло повољне У-лове.

627 26-33

МЕШОВИТА ТРГОВИНА С. С. НИКОЛАЈЕВИЋА И СИНА у ГОЛУВИНЦИМА

треба једног вештог помоћника. Плата је поред коста и стана 600 круна. Првенство имају мануфактуристе.

1548 1-2

САРАДНИК (ИНТЕРНИ)

тражи се за већи српски економски лист. Место сигурно и стално.

Понуде са преписима сведоџаба нека се шаљу одмах

Управи „Привредника“

1501 6-6 у Загребу (Илица, 7/II.)

Трговина шпецераја, деликатеса и вина
на мало и велико

САВЕ ИЛИЋА

у Новом Саду

житна пијаца бр. 10. преко од „Три Круне“.

Препоручује своје обилато свежом робом снабдевано стовариште, шећера, каве, пиринца, брашна, вејтина, бадема, лепњика, гроџа, чоколаде, вина, коњака, пљивовице, рума, ликера, прашке шунке, фришких сардина, руса, плава камена, рафије и гуме ва каламљене. Сваковрсни боја за кречење, боје и лака за патос, фирнајса и пемвла и све остале у ову струку спадајуће робе.

Брза и тачна послуга. — Роба свежа. — Ценеумерене. 1482 4-15

Стечај.

Расписује се стечај ради сталног попуњења једног учитељског места у српској православној црквеној општини у Бегечу.

Са овим учитељским местом скопчана је ова плата: за редовну школу 470 К у готовом, 1/4 сесије ораће земље, 4 јутра (јутро 1200 х) ритске земље, за коју се сада добија годишње 70 К закупнине и једно гувно ван села; за пофторну школу 80 К, за писаћи прибор 10 К, 2 хвата тврдих дрва или 40 К новаца и дрва за грејање собе где учитељ живи колико је потребно. Стан са потребним стајама и баштом. За укуп где буде поват 2 К. Све терете на земљу има учитељ да сноси. Права и дужности учитељева одређена су Школском Уредбом од 1872. год. и наредбама школске власти.

Ако би на ово учитељско место био евентуално изабран учитељ који се сада налази на другом учитељском месту у нашем селу, расписује се стечај и одмах ће бити попуњено и то друго учитељско место, с којим другим местом је скопчана ова плата: у готовом 800 К, 4 јутра (јутро од 1200 х) ритске земље за коју се сада добија годишње 70 К закупнине. На земљу има све терете учитељ да сноси. 10 К у име писаћег прибора, 2 хвата тврдих дрва или 40 К новаца и дрва за грејање собе где учитељ живи колико је потребно. Стан са потребним стајама и баштом. Права и дужности учитељева одређена су школском уредбом од 1872. год. и наредбама школ. власти.

Рок за оба стечаја је 1. (14.) децембар 1906 г. Молбенице ваља слати месном школском одбору.

Из седнице месног школског одбора српске православне црквене општине у Бегечу, држане 8. (21.) октобра 1906. и. п. Ст. Футог.

Урош Дридарики
перовођа. Владимир Цвејин
председник шк. одбора.

1526 3-3

МОЛОВ Сајдлицки прашак

Само прави кад свака кутија и сваки прашак ваптитну марку и подис А. Молл носе.

МОЛОВ САЈДЛИЧКИ ПРАШАК је за оне, који пате од стомака ненадмашно средство, јер јачају стомак и успешно делују на варење и пријатно је средство против затворене столице, те испред свију других пургатава, пилула, гонких вода итд. имаде првенство.

Цена је оригиналној кутији 2 круне

Фалшификати се судски прогавају.

Молова Францова ракија са соли

Само прави кад свака боца носи ваптитну марку А. Молл-а и кад је са оловном плочом затворена.

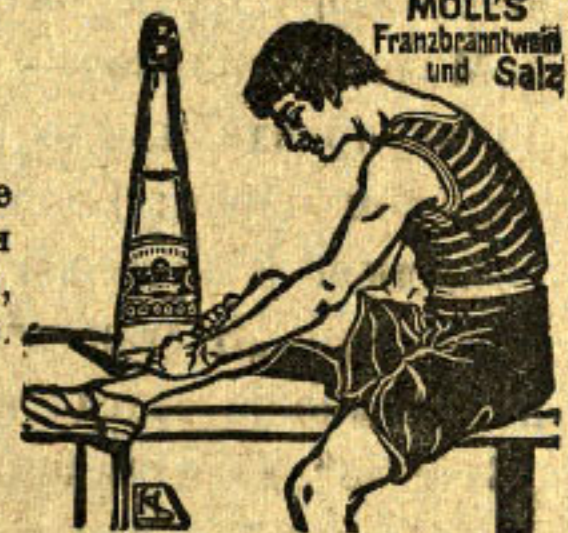
МОЛ-ОВА

Францова ракија и со је особито средство за мазане код севотина, вглавова и при навебу најбоље кућено средство, јер успешно јача мускуле и нерве.

Цена је плочб. ориг. флаши 1 кр. 90 пот. Главно отправништво од апотекара!

А. МОЛ, ц. и кр. дворски лиферант
ВЕЧ, Тухлаубен 9.

У стовариштина провинције треба искати искључиво препарате А. МОЛ-а. 653 21-104

Основана 1870. године.

ПРИМА:

Улоге на књижице по

4%, „недељне улоге“

по уделу 50 потура

недељно са 4%.

Порезу на камату

плаћа сам завод.

511 43-

СРПСКА ЗАДРУГА

ЗА МЕЂУСОБНО ПОМАГАЊЕ И ШТЕДЉУ

У НОВОМ САДУ,

Ћурчијска улица број 6.

Основана 1870. године.

ИЗДАЈЕ:

Зајмове на менице, об-

везнице и на непо-

кретно имање под

најповољнијим

условима.